

TÁC ĐỘNG CỦA CHÍNH SÁCH TIỀN TỆ MỸ ĐẾN THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN VIỆT NAM - TRƯỚC VÀ SAU WTO

Ngày nhận: 11/02/2014
Ngày nhận lại: 24/3/2014
Ngày duyệt đăng: 10/4/2014
Mã số: 4-14-NCTĐ-10

Trâm Thị Xuân Hương (*)
Võ Xuân Vinh (**)
Nguyễn Phúc Cảnh (***)

Tóm tắt: Năm 2007, Việt Nam chính thức gia nhập WTO đòi hỏi phải mở cửa và hội nhập vào nền kinh tế thế giới cả về thương mại và dịch vụ. Không riêng gì Việt Nam, mà hầu hết các nước trên thế giới nói chung đều nằm trong dây chuyền mất xích của nền kinh tế thế giới, nên các hoạt động của kinh tế thế giới đều có ảnh hưởng đáng kể đến các nước. Đặc biệt Mỹ là quốc gia có nền kinh tế lớn nhất thế giới có quan hệ về mậu dịch, đầu tư, tài chính, xã hội... với các quốc gia nên có sức ảnh hưởng lớn. Trong giai đoạn khủng hoảng tài chính vừa qua thông qua điều chỉnh chính sách tiền tệ của Mỹ tạo ra sự ảnh hưởng đến thị trường tài chính. Nghiên cứu này sử dụng mô hình VAR cho hai giai đoạn trước và sau khi Việt Nam gia nhập WTO. Bài báo sử dụng dữ liệu theo tháng và nghiên cứu tác động lan truyền của chính sách tiền tệ (CSTT) Mỹ đến thị trường chứng khoán (TTCK) Việt Nam thông qua chỉ số VN-Index. Nghiên cứu phát hiện rằng giai đoạn trước khi Việt Nam gia nhập WTO, CSTT Mỹ không tác động nhiều đến TTCK Việt Nam, nhưng sau khi Việt Nam gia nhập WTO CSTT Mỹ có tác động rất mạnh. CSTT Mỹ tác động lan truyền đến TTCK Việt Nam thông qua hoạt động thương mại và kỳ vọng về tình hình kinh tế, lạm phát tương lai của thế giới.

Từ khóa: Chính sách tiền tệ, tác động lan truyền, thị trường chứng khoán, WTO.

Giới thiệu

Trong hơn một thập kỷ qua, kinh tế Việt Nam tăng trưởng và hòa nhập vào nền kinh tế thế giới. Việt Nam ngày càng mở cửa rộng hơn sau khi gia nhập và chính thức trở thành thành viên thứ 150 vào WTO vào ngày 11/01/2007. Tổng giá trị hoạt động xuất và nhập khẩu hàng hóa và dịch vụ đã lên đến gần 200% giá trị GDP của Việt Nam năm 2012 (ADB, 2013). Tuy nhiên Việt Nam vẫn là nước đang phát triển với quy mô nền kinh tế nhỏ và đang trong giai đoạn phát triển tất cả các lĩnh vực của nền kinh tế. GDP đạt trên 200 tỷ USD/năm, thu nhập bình quân đầu người vẫn còn ở ngưỡng nước có thu nhập trung bình và thấp.

Hoạt động thương mại và tài chính liên quan giữa Mỹ và Việt Nam chiếm tỷ trọng lớn nhất

so với một số nước có giá trị giao dịch thương mại lớn đối với Việt Nam, cho nên CSTT của Mỹ có tác động mạnh đến TTCK Việt Nam, một quốc gia nhỏ mở cửa (Bảng 1).

Lý thuyết kinh tế học truyền thống cho rằng có mối quan hệ giữa hoạt động của TTCK với các thông tin công bố (Fama và các tác giả, 1969; Mitchell và Mulherin, 1994). Các thông tin liên quan đến CSTT do ngân hàng trung ương công bố đóng vai trò quan trọng trong TTCK, bởi vì các thông tin từ CSTT tác động đến nền kinh tế vĩ mô, sau đó các yếu tố vĩ mô lại tác động đến TTCK một cách gián tiếp. Thế giới ngày càng phát triển và hội nhập trong hoạt động của thị trường tài chính, các cú sốc từ quốc gia phát triển như Mỹ ảnh hưởng đến các thị trường khác thông qua nhiều cơ chế dẫn truyền khác nhau như kênh tín dụng, kênh tỷ giá, lãi suất.